

ASOSAI 14 sẽ khai mạc vào ngày 19/9 tại Hà Nội

10:26 18/09/2018

Sự kiện Đại hội các cơ quan kiểm toán tối cao châu Á lần thứ 14 (ASOSAI 14) sẽ khai mạc ngày 19/9 tới đây tại Hà Nội sẽ là cơ hội để các cơ quan kiểm toán tối cao châu Á; trong đó có Việt Nam học hỏi, chia sẻ kiến thức, kinh nghiệm quốc tế để hoạt động kiểm toán được nâng cao và thể hiện tính chuyên nghiệp.

Với nhiệm vụ là kiểm toán các dự án đầu tư bằng nguồn vốn tập trung từ ngân sách nhà nước và các nguồn vốn khác của ngân sách nhà nước, Kiểm toán Nhà nước đã thực hiện các cuộc kiểm toán dự án đầu tư nhằm góp phần tăng cường tính minh bạch, chống thất thoát và nâng cao trách nhiệm trong việc thực hiện các dự án đầu tư đối với các cơ quan nhà nước.

Trong những năm qua, Kiểm toán Nhà nước đã thực hiện kiểm toán hàng nghìn dự án đầu tư xây dựng công trình, phát hiện và kiến nghị xử lý tài chính hàng chục nghìn tỷ đồng. Thông qua các hoạt động kiểm toán, Kiểm toán Nhà nước đã giúp các cơ quan nhà nước, các chủ đầu tư chấn chỉnh việc quản lý dự án; giúp các Ban quản lý dự án nhìn nhận và đánh giá đúng đắn thực trạng quản lý dự án để khắc phục những yếu kém, ngăn ngừa những tiêu cực, lãng phí.

(Ảnh minh họa)

Ông Hoàng Phú Thọ, Kiểm toán trưởng, Kiểm toán Nhà nước Chuyên ngành IV cho biết, tại một số dự án, tổng mức đầu tư được lập chưa phù hợp, dẫn đến phải thay đổi, điều chỉnh với giá trị lớn làm ảnh hưởng rất lớn đến việc xác định nhu cầu vốn và cân đối nguồn vốn.

Điển hình như Dự án Cảng cửa ngõ quốc tế Hải Phòng tăng từ 4.660 tỷ đồng lên 18.826 tỷ đồng (tăng hơn 14.000 tỷ đồng); Dự án cải tạo nâng cấp Quốc lộ 18 đoạn thị xã Uông Bí, thành phố Hạ Long tăng từ 1.318 tỷ đồng lên 2.839 tỷ đồng.

Ngoài ra, việc lập, giao và phân bổ kế hoạch vốn đầu tư còn tình trạng xác định nhu cầu để ứng trước kế hoạch vốn còn thiếu chính xác; việc lập và giao kế hoạch vốn ODA hàng năm chưa phù hợp, thấp hơn so với nhu cầu giải ngân theo tiến độ thực hiện của dự án; bố trí vốn đối ứng còn thiếu so với hiệp định vay.

Ngược lại, có nhiều dự án lại được phân bổ vốn nhiều hơn nhu cầu thực tế, nhất là các dự án sử dụng vốn trái phiếu Chính phủ như dự án đầu tư xây dựng công trình mở rộng Quốc lộ 1 đoạn Km1392 - Km1405 và Km1425 - Km1445, tỉnh Khánh Hòa dư 719 tỷ đồng.

Dự án đầu tư xây dựng công trình mở rộng Quốc lộ 1 đoạn Km1153 - Km1212+400 thuộc tỉnh Bình Định dư 728 tỷ đồng; dự án đầu tư xây dựng công trình mở rộng Quốc lộ 1 đoạn từ Km1265+00-Km1353+300 thuộc tỉnh Phú Yên dư 441 tỷ đồng. Một số dự án sử dụng vốn ODA đến hết thời hạn Hiệp định vay nhưng vẫn còn dư vốn không sử dụng hết.

Phó Chủ tịch Quốc hội Phùng Quốc Hiển, Trưởng Ban Chỉ đạo tổ chức Đại hội ASOAI 14 đánh giá, hoạt động của kiểm toán trong những năm vừa qua đã đóng góp tích cực vào việc thẩm tra quyết toán ngân sách hàng năm. Kiểm toán Nhà nước đã đi sâu giải quyết được những vấn đề đặt ra trong tình hình mới khi thực hiện kiểm toán theo các chuyên đề, lĩnh vực có yêu cầu đặt ra trong quản lý của nhà nước như vấn đề đầu tư xây dựng cơ bản, lĩnh vực chi tiêu liên quan đến những hoạt động tài chính....

Theo ông Hoàng Phú Thọ, chất lượng khảo sát, thiết kế nhiều dự án còn hạn chế, bất cập dẫn đến phải điều chỉnh trong quá trình thi công. Ở nhiều dự án, hồ sơ khảo sát, thiết kế chưa đầy đủ, thiếu chính xác, chưa tuân thủ đầy đủ khung tiêu chuẩn của dự án; phương pháp thiết kế ban đầu chưa phù hợp với điều kiện thực tế dẫn tới trong quá trình thi công phải điều chỉnh; báo cáo khảo sát địa chất không phản ánh đúng thực tế địa chất công trình, thiết kế cao độ mặt đường chưa tối ưu dẫn đến phải điều chỉnh trong quá trình lập bản vẽ thi công.

Đặc biệt hầu hết dự toán của các dự án đều tính sai khối lượng, sai đơn giá. Tại một số dự án áp dụng, vận dụng định mức không phù hợp làm tăng giá trị dự toán với giá trị lớn như: định mức “cọc cát” cho thi công “giếng cát”; định mức “cốt thép cọc khoan nhồi sử dụng mối nối que hàn, máy hàn” cho “cốt thép cọc khoan nhồi sử dụng mối nối cóc”...

Việc nghiệm thu, thanh toán tại các dự án còn nhiều sai sót, hầu hết các dự án đều tính sai khối lượng, đơn giá...; trong đó một số dự án có kết quả xử lý tài chính lớn điển hình như: dự án đường cao tốc Đà Nẵng – Quảng Ngãi giảm 410 tỷ đồng; dự án đầu tư xây dựng công trình cảng cửa ngõ quốc tế Hải Phòng (hợp phần A) – giai đoạn khởi động giảm 374 tỷ đồng; dự án phát triển cơ sở hạ tầng giao thông Đồng bằng sông Cửu Long (dự án WB5) – hợp phần A Quốc lộ 53, 54 và 91 giảm 187 tỷ đồng.

Tại các dự án có sử dụng vốn ODA, việc xác định tỷ giá chuyển đổi từ ngoại tệ sang đồng Việt Nam chưa có cơ chế kiểm soát chặt chẽ. Việc xác định tỷ giá chuyển đổi giữa đồng ngoại tệ và đồng Việt Nam trong quá trình rút vốn, giải

ngân vốn vay bằng đồng Việt Nam hoàn toàn do ngân hàng phục vụ ấn định.

Về cơ chế quản lý các dự án đầu tư theo hình thức hợp đồng BOT lĩnh vực giao thông, qua kiểm toán đã phát hiện một số bất cập, thiếu đồng bộ trong cơ chế, chính sách như: chưa có tiêu chí lựa chọn đối với dự án BOT nâng cấp, cải tạo tuyến đường đã có; quy định về vốn chủ sở hữu của nhà đầu tư chưa cụ thể; việc xác định lợi nhuận của nhà đầu tư trong phương án tài chính không có quy định cụ thể;

Quy định tỷ lệ chi phí vận hành thu phí so với số tiền thu phí theo khung quá rộng; chưa có quy định phương pháp điều tra, thống kê số lượng phương tiện lưu thông qua trạm thu phí để lập phương án tài chính; chưa có cơ chế kiểm soát phương tiện lưu thông qua trạm thu phí; quy định về vị trí đặt trạm thu phí chưa triệt để.

Đáng chú ý, qua kiểm toán 67 dự án BOT, Kiểm toán Nhà nước đã kiến nghị giảm 227,4 năm thu phí. Bên cạnh đó, Kiểm toán Nhà nước đã kiến nghị Thủ tướng Chính phủ chỉ đạo các bộ, ngành sửa đổi, bổ sung hàng loạt các chính sách liên quan.

Ông Hoàng Phú Thọ cho rằng để kiểm soát việc quản lý và sử dụng tài chính công, tài sản công và trong quản lý đầu tư xây dựng thì tăng cường thực hiện kiểm toán thường xuyên đối với các dự án đầu tư xây dựng cơ bản ngay trong quá trình thực hiện nhằm nâng cao hiệu quả sử dụng vốn cũng như hạn chế tiêu cực và chống thất thoát, lãng phí trong quá trình đầu tư.

Đồng thời, thực hiện kiểm toán toàn diện để xác nhận số liệu tài chính của dự án, phục vụ việc quyết toán dự án đầu tư; đánh giá lại toàn bộ quá trình thực hiện dự án và chỉ ra những tồn tại, sai sót, bất cập, từ đó rút ra các kinh nghiệm trong thực hiện các dự án đầu tư khác.

Đánh giá về vai trò của kiểm toán, Phó Chủ tịch Quốc hội Phùng Quốc Hiển cho biết, việc kiểm soát đã góp phần tăng thu cho ngân sách và giảm được các khoản chi tiêu bất hợp lý. Những số liệu được Kiểm toán Nhà nước công bố trong năm vừa qua tăng lên đã góp phần vào việc đưa hoạt động quản lý tài chính, ngân sách, tài sản công đi vào nền nếp, ngày một công khai minh bạch và có hiệu quả hơn./.

Bảo Ngọc (t/h)